

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Тетяна Іванова,

канд. екон. наук, доцент кафедри економічної
теорії, обліку та оподаткування, доцент,

Дарина Волошина,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОПП «Облік і аудит», спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

Зарубіжний досвід може включати нові підходи та методи визначення фінансових результатів, які можуть бути більш ефективними або розширеними порівняно з тими, що застосовуються в Україні. А тому їх дослідження може допомогти удосконалити процеси формування фінансових результатів на вітчизняним підприємства та організаціях. Основною метою створення та подальшого функціонування будь-якого підприємства, незалежно від виду діяльності та форми власності, є отримання кінцевого фінансового результату, тобто прибутку. На кожному етапі розвитку бухгалтерського обліку визначення фінансових результатів майже беззаперечно визнавалося основним завданням обліку. Однак різноманітність фінансових систем, внутрішнього порядку та методів організації облікового процесу в різних країнах зумовив специфічну відмінність порядку формування вказаного показника.

Так у Франції фінансовий результат визначається порівнюючи витрати з обсягами виробництва та продажу (реалізації) за кожним видом діяльності та визначається різницею між поточними, фінансовими та непередбаченими доходами і витратами. Така різниця визначається в кінці звітного періоду і представляється у вигляді звіту про прибутки і збитки.

У французькому варіанті загальний результат діяльності визначається сумою експлуатаційних, фінансових та надзвичайних витрат. Експлуатаційні витрати пов'язані з видами діяльності, визначеними в статуті компанії (виробництво, торгівля, будівництво, транспорт). Фінансова діяльність розглядається як діяльність, що пов'язана з фінансовою та банківською діяльністю компанії (випуск акцій, фінансова участь у діяльності компанії, надання та отримання кредитів), а спеціальна діяльність – це діяльність, що передбачає операції довгострокового характеру (продаж основних засобів, прав), що зазвичай триває від 2 до 5 років.

Взаємозв'язок між фінансовим та управлінським обліком у французьких компаніях здійснюється за допомогою спеціальних рахунків: 1-5 класи для визначення результату, що впливає зі змін майнового стану, класи 6-8 – результату, що визначається співвідношенням витрат та випуску, клас 9 та рахунок 90 – результат, що визначається у процесі відображення витрат з фінансового до управлінського обліку та клас 9, рахунки 92-98 – результат, визначений по відповідних центрах відповідальності [1, 3].

Особливістю німецької практики є те, що відстрочені доходи і витрати представлені в окремих розділах балансу. Рахунки витрат і доходів є своєрідним компонентом рахунку «Власного капіталу». У німецькому плані рахунків рахунки доходів віднесені до класів 2 і 8, а рахунки витрат - до класів 2 і 4 [2].

Результати господарської діяльності визначаються на фінансових рахунках і не є проблематичними, доки на рахунках фактично відображаються лише доходи (нейтральні доходи + цільові доходи) та витрати (нейтральні витрати + цільові витрати). Однак, якщо результати виробничої діяльності також мають бути визначені в цій системі бухгалтерського обліку, додаткові виробничі доходи і витрати будуть відображатися разом з цільовими доходами і витратами.

У Швейцарії фінансові результати визначаються шляхом порівняння доходів і витрат. Виробничі витрати включають накладні витрати, крім адміністративних витрат та витрат на збут. Постійні накладні витрати розподіляються на основі потужності обладнання, а процентні витрати можуть бути віднесені до накладних витрат. Більшість компаній включають частину накладних витрат у вартість запасів, проте деякі підприємства оцінюють готову продукцію лише за прямою виробничою собівартістю.

Оподатковуваною базою прибутку є чистий прибуток, скоригований на витрати, що виходять за рамки загальноприйнятої комерційної практики. Податкові коригування в основному полягають у виявленні прихованих резервів та їх подальшому зарахуванні проти прибутку. Збитки вираховуються при розрахунку майбутніх податків, що підлягають сплаті протягом періоду від двох до семи років. Оподатковуваний капітал включає капітал і резерви, що відображаються у звітності, а також приховані резерви [3].

Так кінцевий фінансовий результат визначається різницею підсумку рахунків доходів за видами, підсумку рахунків витрат за елементами та чистих результатів діяльності скориговані на результат реалізації основних засобів. При бухгалтерському обліку результат визначається різницею дебетових залишки рахунків 1-го і 5-го класів та кредитових залишків цих рахунків.

Весь облік у США спрямований на швидке визначення фінансових результатів, а фінансові результати визначаються на основі групування витрат за елементами, що чітко відображає додану вартість. У плані рахунків країни облік витрат за елементами організовано на спеціальних рахунках, крім того часто використовують два технічні терміни «нараховані» та «відстрочені» для опису статей доходів і витрат.

США використовує принцип реалізації, який передбачає, що дохід отримано у звітному періоді, повинен бути облікований і визнаний у цьому періоді разом з активом (нарахованим доходом), в якому він був отриманий. Все завершується коригувальним записом для визнання заробленої, але ще не отриманої суми та дебіторської заборгованості на суму заробленого доходу. Оподаткування прибутку встановлюється відповідно до податкового законодавства США та окремих штатів [1].

Таким чином можна помітити, що кожна країна визнає дохід за власними правилами, але є два загальних критерії: сума доходу може бути достовірно визначена та очікується надходження майбутніх економічних вигід. Щодо

витрат, то кожна країна самостійно визначає, які витрати включають до собівартості, а які ні. Кінцевий фінансовий результат, в усіх країнах, можна розрахувати шляхом вирахування понесених витрат з отриманого доходу.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». Житомир: ПП «Рута», 2003. 544 с.

2. Бухгалтерський облік фінансових витрат. *Бухгалтерський облік та аудит*. 2006. №10. С.3-6.

3. Патарідзе-Вишинська М.В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe (дата звернення: 17.03.2024).

УДК 657

ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ, ПОСЛУГ БУДІВНИЦТВА

Тетяна Іванова,

канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії, обліку та оподаткування, доцент,

Михайло Кочарян,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ОПП «Облік і аудит», спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ

Всі організації та підприємства, які існують в наш час виробляють продукцію, надають послуги, виконують роботи, які потім реалізуються на ринку збуту, після чого отримують дохід. Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [1]. Критерії визнання доходу, наведені в НП(С)БО 15, застосовуються окремо до кожної такої операції.

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається в разі наявності всіх наведених нижче умов:

- покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);
- підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами);
- сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена;
- є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод будівельного підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені [1].

Дохід не визнається, якщо здійснюється обмін продукцією (товарами, роботами, послугами та іншими активами), які є подібними за призначенням та